

Tilslutning til Det Europeiske Fellesskap

Taler
Knut Frydenlund

Dato
6 juni 1972

Sted
Stortinget

- 1 Komiteen har under behandlingen av denne sak mottatt en rekke skriftlige henvendelser. Jeg tillater meg å legge disse på presidentens bord.

5 Det er en delt innstilling som Utenrikskomiteen legger fram. Komiteen har imidlertid én fellesmerknad, og det gjelder spørsmålet om votering. På bakgrunn av at Stortinget har vedtatt at det skal holdes en rådgivende folkeavstemning om denne sak, finner den samlede komité at det ikke vil være naturlig at det foretas en realitetsvotering over de to standpunkter som kommer til uttrykk i innstillingen. Så langt enigheten, hr. President.

10

I St.meld. nr. 50 anbefaler regjeringen at Norge blir medlem av De Europeiske Fellesskap, et fellesskap som blir utvidet til å omfatte også England, Danmark og Irland.

- 15 Flertallet i Utenrikskomiteen - 10 av dens 12 medlemmer - slutter seg til denne anbefaling. De slutter seg også til regjeringens vurdering at et medlemskap i et utvidet europeisk fellesskap gir Norge klare fordeler, fordeler som ikke bare er av økonomisk, men også av sosial og politisk art.

- 20 Det har tatt lang tid å komme fram til denne konklusjon. Det er da heller ingen sak vedrørende Norges forhold til omverdenen som Storting og regjering har arbeidet mer med enn denne. Allerede i 1962 anbefalte regjeringen Gerhardsen at det ble tatt opp forhandlinger med De Europeiske Fellesskap om medlemskap. Den samme konklusjon kom regjeringen Borten fram til både i
25 1967 og i 1970. Regjeringen Bratteli har nå slutført disse forhandlinger. Alle disse regjeringer har fra 1962 og fram til i dag lagt fram for Stortinget omfattende dokumentasjon om denne sak. Av denne dokumentasjon går det fram at vårt land ikke uten skadevirkninger kan stå utenfor det utvidede europeiske fellesskap.

Utenrikskomiteens flertall peker i sine merknader på at det er en avgjørelse av historisk rekkevidde vi tar stilling til. Flertallet har derfor lagt avgjørende vekt på å få satt denne sak inn i sin historiske sammenheng. Et medlemskap i et utvidet fellesskap er etter deres oppfatning en viktig, men naturlig videreføring av den samarbeidslinje vårt land slo inn på etter den annen verdenskrig. Det er i dag samstemmighet i vårt land om at vi har hatt klare fordeler av å være med i dette organiserte samarbeid med de andre land i Vest-Europa. Det har gitt oss større trygghet, det har gitt oss mer velstand, det har gitt oss flere kunnskaper, men også større innflytelse.

Den situasjon vi nå skal ta stilling til, er at utvidelsen av fellesskapet, oppløsningen av EFTA i sin nåværende form, fører til at samarbeidet mellom de vesteuropeiske land på de viktigste områder nå kommer til å bli drevet videre innenfor et utvidet europeisk fellesskap. Å stille seg utenfor dette vil derfor bety et brudd i den samarbeidspolitikk vi inntil nå har ført. Bygger vi da på de erfaringer vi inntil nå har høstet fra dette samarbeid, vil det bety mindre trygghet, mindre velstand, færre kunnskaper, svekket innflytelse.

Mot denne bakgrunn mener flertallet i Utenrikskomiteen at medlemskap i et utvidet fellesskap historisk sett er den riktige beslutning.

I sin mindretallsuttalelse peker representantene Borten og Korvald på at dette ikke er en naturlig videreføring av norsk utenrikspolitikk, fordi samarbeidet innenfor EF er langt mer omfattende og langt mer forpliktende enn noe vi inntil nå har vært med i. Og det er riktig at samarbeidet innenfor Fellesskapet er langt mer omfattende og langt mer forpliktende enn det vi tidligere har vært med i. Men dette er i seg selv ikke noe nytt. Hver gang vi i etterkrigstiden har stått overfor en ny samarbeidsform, har den vært mer omfattende og forpliktende enn tidligere. Dette reflekterer den kjensgjerning at vi ikke lever i en stillestående verden. Tvert om befinner vi oss midt inne i en rivende utvikling som forutsetter stadig mer omfattende og stadig mer forpliktende samarbeidsformer landene imellom. Dette er simpelthen uttrykk for en historisk nødvendig prosess.

Men om det er viktig å vurdere dette spørsmål på bakgrunn av våre historiske erfaringer, så er det enda viktigere å vurdere det i lys av den framtidige utvikling vi står overfor. Hvor vil denne utvikling føre vårt eget land 10- 15 år fra i dag?

For hva er det som nå skjer? Den raske teknologiske utvikling er i ferd med å rive ned fysiske og nasjonale grenser. Dette opplever hver enkelt av oss i vårt daglige liv. Et behagelig utslag av denne såkalte internasjonaliseringsprosessen er at i 1972 vil ca. 150 000 nordmenn feriere ved Middelhavet. Det var utenkelig for
 75 bare noen få år siden. Mindre behagelige utslag er at luft og vann i vårt eget land forurenses fordi forurensningene ikke respekterer nasjonale grenser. Disse utslag finner vi på alle områder, ikke minst på det økonomiske. Det er en kraftig ekspansjon i verdenshandelen. Vår egen samhandel med utlandet er blitt seksdoblet i kroner fra 1950 til 1970. Denne økningen i vår handel med utlandet
 80 er en forutsetning for den velstandsøkning vi har hatt i vårt land, og som vi vil ha.

Men vi må være klar over at dette får vi ikke gratis. Prisen for denne fortsatte økning i handelen og denne fortsatte velstandsutvikling i Norge er en økende
 85 avhengighet av verden omkring oss. Allerede i dag er Norge et av de land som er mest avhengig av andre land. Men jo rikere vi blir, jo mer velstående vi blir, jo mer avhengig blir vi, og jo mindre muligheter får vi til å styre utviklingen i vårt eget land. Dette er etter min mening et sentralt punkt, og jeg håper å få det klart fram, for det er nettopp et av de punktene som Utenrikskomiteens flertall tar
 90 opp, dette med styringsmulighetene i en situasjon hvor vi økonomisk stadig blir mer avhengig av andre land. For det er i forholdet til landene i et utvidet fellesskap at dette problem melder seg sterkest. Det er disse land vi er mest avhengig av. Det er med disse land vi har den overveiende del av vår utenrikshandel.

95

Etter min oppfatning er det bare to måter vi kan møte dette dilemma på som vi som nasjon står overfor - dette dilemma mellom økende økonomisk avhengighet og svekkede muligheter for nasjonal styring.

100 Den ene måten å møte det på er å ta konsekvensen av denne utvikling, å gå med i dette utvidede fellesskap som vi er avhengig av, for dermed å være med på avgjørelser som tas, og som i alle fall får direkte betydning for styringen i vårt eget land.

105 Den annen måte å møte dette dilemma på er bevisst å bygge ned den økonomiske avhengighet av det europeiske fellesskap for dermed å få større muligheter for styring, og være villig til å betale den pris dette koster.

Konklusjonen blir da at Norge ikke skal ha noen tilknytning til EF i det hele tatt.

Det er imidlertid en måte som vi ikke kan møte dette dilemma på. Det er ved å følge forslaget fra representantene Borten og Korvald. En fri handel med industrivarer med EF. En fri handel med industrivarer som de foreslår som alternativ til medlemskap, vil øke, forsterke, det som er vårt nasjonale problem i dag. Det vil føre til økt handel og dermed forsterke vår økonomiske avhengighet av et utvidet EF, samtidig som det avskjærer oss mulighetene til å være med på de avgjørelser som de land tar som vi er mest avhengig av, altså en reell svekkelse av våre muligheter til å styre den økonomiske utvikling i Norge.

Utenrikskomiteens flertall går her inn for å møte denne utfordring ved å gå med i et utvidet fellesskap. Det erklærer seg enig i regjeringens vurdering: Et medlemskap i Fellesskapet vil øke vår nasjonale råderett. Det vil styrke våre muligheter til å styre utviklingen i vårt eget samfunn, for vi vil være med på de avgjørelser de land tar som vi er avhengig av.

Vi konkluderte i flertallet med at ut fra en historisk bakgrunn var det en riktig beslutning å gå med i EF. Ut fra en vurdering av framtidsutsiktene for vårt land er det en nødvendig beslutning.

Under arbeidet med denne side av saken har flertallet funnet å måtte skjelne mellom begreper som nasjonal selvråderett og nasjonal råderett. Som politikere må vi ha mot til å fortelle det norske folk at vår nasjonale selvråderett stadig blir mindre. Stort mot kreves det vel heller ikke å gjøre det. Jeg tror folk flest er klar over dette, men jeg vil likevel understreke det. For hvilket slagord er det som i dag møter oss på stolper, i brosjyrer, på jakkeoppslag og i dagens annonser? Det er slagordet «Ja til norsk selvråderett». Men uansett hvilket syn man har på spørsmålet om norsk medlemskap i EF, er dette et reaksjonært slagord. Det kommer på en tid hvor vår nasjonale oppgave må bestå i å samarbeide med andre land for å ivareta slike interesser for det norske samfunn som ikke lenger kan ivaretas gjennom nasjonal selvråderett alene.

Men dette slagord om nasjonal selvråderett kommer også på en tid hvor menneskehetens muligheter til å overleve er avhengig av at verdens nasjonalstater renonserer på deler av sin nasjonale selvråderett. Og hvis vi, Norge, setter opp nasjonal selvråderett som en avgjørende målsetting for vårt

eget land, må vi innrømme andre og større land den samme rett. Men hvis vi ser det fra et nasjonalt synspunkt, hvem blir skadelidende av dette? - Norge, et av verdens minste land, eller de større land som tross alt har muligheter til å gi begrepet nasjonal selvråderett et reelt innhold? Når vi vurderer begrepet nasjonal selvråderett, skulle fortidens erfaringer være talende nok. Men framtidsperspektivene er ikke mindre skremmende. Like før U Thant gikk av som FNs Generalsekretær, sa han at han gav menneskeheten 10 år til å løse sine problemer hvis den ønsket å overleve. Men disse problemer lar seg ikke løse gjennom nasjonalstatens selvråderett. Det forutsetter nye samarbeidsformer hvor landene er villige til å utøve deler av sin selvråderett under felles kontroll i helhetens interesse. For et hovedproblem i verden i dag er mangel på slik organisasjon. Det er ikke det at en bedre organisert verden automatisk vil føre til en tryggere og mer rettferdig verden, men det er en avgjørende forutsetning for å kunne arbeide for å få til dette.

Dette bringer meg naturlig over til den samarbeidsform som medlemsland i EF har bygd opp seg imellom, og som vårt land er innbudt til å være med i. Denne samarbeidsform representerer nettopp et forsøk fra en rekke av verdens eldste nasjonalstater på å møte den utfordring den teknologiske utvikling stiller disse nasjonalstater overfor, nemlig å bevare nasjonalstatens fordeler og særpreg i en tid hvor det blir stadig flere oppgaver som den enkelte nasjonalstat ikke lenger kan løse alene. Og det retningsgivende for dette samarbeid innenfor EF har vært at disse nasjonalstatene har overført til de felles organer så mye råderett som er nødvendig for å løse de felles oppgaver - ikke mer og helst ikke mindre. I sine merknader peker flertallet i Utenrikskomiteen på at denne samarbeidsform svarer nettopp til det behov vi som et lite land har.

Motstanderne hevder at vi gjennom medlemskap i Fellesskapet går inn i noe som blir en forbundsstat eller en vesteuropeisk supermakt. Jeg skal komme tilbake til dette, men følgende spørsmål melder seg: Hvordan kan de så i neste omgang gå inn for at Norge, med 4 mill. mennesker, skal slutte et frihandelsforbund med denne supermakt på 250 mill.? Hvilken status vil vårt eget land få i en slik union?

Hva De Europeiske Fellesskap vil være om 10-15 år, er det ingen som vet, og det er heller ingen som vet hva situasjonen vil være i vårt eget land om 10-15 år. Denne diskusjon om statsforbund eller forbundsstat føres i det vesentlige ved hjelp av sitater og er derfor ikke altfor interessant. Men hvorfor ikke vurdere

dette viktige spørsmål på bakgrunn av den faktiske utvikling? Om samarbeidet innenfor Fellesskapet i dag omfatter langt flere områder enn i 1962, så er det overnasjonale element langt svakere nå enn da Norge første gang søkte om medlemskap. Om denne utvikling er i norsk interesse som et eventuelt EF-medlem, er et helt annet spørsmål.

For de krav som vår tid og hele den dynamiske utvikling vi er inne i, stiller til nye organisasjonsformer mellom landene, lar seg ikke innpasse i gamle statsrettslige begreper. Det er et nytt internasjonalt samarbeidssystem som her vokser fram og som peker framover. Og hvor står det skrevet at utbyggingen av det regionale samarbeid ikke er det nødvendige skritt på veien mot det organiserte verdenssamfunn? Det er jo den utvikling som faktisk skjer nå. Det er det regionale samarbeid som bygges ut i Vest-Europa, men også i andre deler av verden.

Komitéflertallet går i sine merknader nøye inn på norsk næringslivs forhold til et utvidet fellesskap. Jeg vil ikke her kommentere dette nærmere. Det vil jeg overlate til talsmenn som er mer kompetente enn jeg selv. Men det er en side ved denne sak som jeg har lyst til å understreke, og som kommer klart fram når man arbeider med den, og det er betydningen for norsk industri og for norsk skipsfart av å komme med i Fellesskapet. Det er disse næringer vi bygger vår velstand på. Det er ekspansjonen i disse næringer som vil gjøre det mulig for oss å løse de mange samfunnspolitiske oppgaver vi står overfor. Det er den greina vi sitter på.

De Europeiske Fellesskap er en økonomisk samarbeidsorganisasjon. Men Roma-avtalen har et klart politisk siktepunkt. Og samarbeidet innenfor De Europeiske Fellesskap har klare politiske virkninger i forholdet til omverdenen. På denne bakgrunn har komitéflertallet funnet det riktig å ta opp spørsmålet: Hvilke virkninger vil det ha for Norges utenriks- og sikkerhetspolitiske plassering om Norge går med i eller blir stående utenfor et utvidet Fellesskap? Komitéflertallet er her enig i regjeringens vurdering av at medlemskap er en naturlig fortsettelse av den utenrikspolitiske linje Norge inntil nå har ført. Det er enig i regjeringens konstatering av at i så fall, hvis Norge stiller seg utenfor, er det første gang i etterkrigstiden at Norge blir stående utenfor et helt sentralt samarbeid i Vest-Europa, som også behandler spørsmål av avgjørende interesse for oss selv.

Men det som flertallet her har lagt vekt på, er at det å stille oss selv utenfor, vil også bli oppfattet av andre land som en endring av norsk utenrikspolitikk. Om Norge sier nei til medlemskap for å få den samme løsning som de nøytrale EFTA-land Sverige, Sveits og Østerrike søker, vil de trekke sine konklusjoner av dette.

230

Det komitéflertallet her er opptatt av, er at på bakgrunn av Norges strategiske beliggenhet er det av avgjørende betydning at det ikke oppstår usikkerhet om Norges utenrikspolitiske plassering. Vi er klar over at denne konstatering vil føre til angrep fra motstandernes side, om at nå skal også sikkerhetspolitikken brukes som argument for medlemskap. Men verken Utenrikskomiteen, Stortinget eller regjeringen kan unndra seg denne vurdering, og heller ikke kan en si at spørsmålet om norsk medlemskap i Fellesskapet er den viktigste beslutning vi står overfor siden 1814 og siden 1905, for så i neste åndedrag å slå fast at det ikke har virkninger for vår utenriks- og sikkerhetspolitiske plassering. Hvor skulle ellers den historiske betydning ligge?

235

240

Videre vil deltakelse i de europeiske rådslagninger sammen med de andre medlemsland øke våre muligheter til å gjøre gjeldende våre synspunkter på internasjonale spørsmål, men også til å vareta våre utenrikspolitiske interesser. Det er nok her å vise til det arbeid som nå er i gang for å komme fram til et alleuropeisk system for sikkerhet og samarbeid. Vi har våre synspunkter å gjøre gjeldende her. Vi har våre interesser å vareta her, og det vil vi etter flertallets oppfatning best kunne gjøre gjennom konsultasjoner med EF-landene.

245

Riktignok hevder representantene Borten og Korvald i sin mindretallsinnstilling at Norge på bakgrunn av sin ikke-koloniale fortid kan spille en større rolle f.eks. for u-landene om vi står utenfor EF. Flertallet er her av den oppfatning at vi kan gjøre en større innsats for u-landene innenfor EF. Jeg tror også at dette er en oppfatning som deles av u-landene selv. For det de vet, er at den politikk som et utvidet Fellesskap vil drive, er den som vil være avgjørende for deres egen framtid - ikke hva Norge isolert gjør eller ikke gjør. U-landenes interesse må ligge i at flest mulig land med antikolonial fortid blir med i et utvidet Fellesskap.

250

255

Dette kommer også til uttrykk i det kommunike som ble sluttet etter utenriksminister Cappelens besøk hos president Nyerere i Tanzania, hvor det i kommunikeet gis uttrykk for håp om at Norge går med i et utvidet Fellesskap.

260

Tjenestemenn i norsk utenrikstjeneste kritiseres for sitt engasjement i EF-saken. Men det er et unnskyldende moment for dette engasjement. Disse folk vet - og

265 jeg kjenner de fleste av dem - ut fra sin erfaring fra internasjonalt samarbeid hva et medlemskap vil bety for norsk utenrikspolitikk og norske utenrikspolitiske muligheter. Men de vet også, eller kan meget godt tenke seg, hva det vil si å stå utenfor.

270 Den positive holdning som Utenrikskomiteens flertall har til Fellesskapet som samarbeidsform, deres syn på nødvendigheten for Norge av å gå med i dette fellesskap, betyr ikke at det samme flertall ikke er klar over de problemer Norge vil møte som medlem av dette Fellesskapet.

275 Det norske folk skal i løpet av en kort overgangstid tilpasse seg et omfattende samarbeid som andre land har bygget opp seg imellom i løpet av 14 år. Det er klart at dette må skape store problemer både av praktisk og av psykologisk art. Det største problem er kanskje at folk vet for lite, de har for få erfaringer fra, dette, og de opplysninger de får, er svært ofte av motstridende karakter. Og
280 denne frykten for det ukjente er en viktig psykologisk realitet som i den hjemlige debatt er blitt en politisk faktor. Dette er problemer som vi må møte.

Når flertallet ikke har lagt avgjørende vekt på dem, er det fordi dette er problemer som vi i alle fall vil møte i tiden framover, uansett
285 tilknytningsformen til Fellesskapet. Det er problemer som følger av den internasjonaliseringsprosess som jeg var inne på tidligere. Etter flertallets oppfatning vil et medlemskap nettopp sette oss bedre i stand til å møte disse problemer. Vi har vurdert det slik at et medlemskap i Fellesskapet vil for vårt land i den internasjonaliseringen som nå foregår, være et nødvendig skritt på
290 veien inn i det internasjonale samfunn.

Leser vi mindretallets innstilling, får vi inntrykk av at framtiden er problemfri. Gjennom en frihandelsløsning skal vi løse de økonomiske problemer og sikre den samme økonomiske vekst som om vi går med. Samtidig skal vi beholde våre
295 nasjonale virkemidler. Dette er farlige illusjoner.

Flertallet har også vurdert frihandelsløsningen som alternativ til medlemskap. Uten å ta stilling til om det i det hele tatt er mulig for Norge å få til en slik avtale, avviser flertallet dette som et dårlig alternativ. Økonomisk er det en usikker
300 løsning, men framfor alt er det en dårlig løsning ut fra en vurdering av norsk råderett. Erik Brofoss uttrykte det slik: Jeg kan ganske enkelt ikke se at det er noen fordel å sitte på gangen mens de andre tar avgjørelser vi selv må tilpasse oss.

En fordel er det imidlertid ved det forslag som representantene Borten og Korvald har satt fram om en frihandelsløsning. Vi slipper derved diskusjonen om de økonomiske virkninger ved å gå med eller å stå utenfor. I selve forslaget om en frihandelsløsning ligger jo erkjennelsen av at tollmurer har
310 skadevirkninger, for hvorfor skulle man ellers foreslå at de skulle fjernes gjennom en frihandelsløsning?

Mindretallet retter i sine merknader kritikk mot regjeringen for at den ikke har utredet frihandelsalternativet på en etter deres oppfatning tilfredsstillende måte.
315 Personlig vil jeg betrakte det som meget alvorlig om det norske folk den 25. september ikke har klart for seg hva en frihandel med De Europeiske Fellesskap vil innebære.

Det er blitt gjort kjent at noen dager før folkeavstemningen akter
320 Folkebevegelsen å tenne bauner rundt hele landet for å mane folk til å si nei. Men de som tenner disse baunene, skal være klar over på forhånd at et nei til medlemskap er et ja til en frihandelsløsning - en løsning som vil utsette vår industri for en beinhard konkurranse, beinhard fordi den er ulik, og ulik fordi norske myndigheter ikke har muligheter til å ivareta norsk industris interesser
325 når EFs industripolitikk legges opp.

Og de som i morgen skal demonstrere utenfor Stortinget mot norsk medlemskap, skal vite at alternativet frihandelsordning vil bety at norsk næringsliv integreres med næringslivet i EF-landene på en måte som avskjærer de
330 norske myndigheter, men også Landsorganisasjonen, fra mulighetene for å øve kontroll med denne integrasjon.

En frihandel med Fellesskapet betyr ulike konkurransevilkår for vår industri, for lik konkurranse er ikke bare et spørsmål om tollsatser. En frihandel med
335 industrivarer vil stille norsk skipsfart utenfor når EF-landene skal utforme sin felles skipsfartspolitik. Til gjengjeld vil en frihandelsløsning gjøre det mulig fortsatt å avskjerme norsk landbruk fra konkurranse utenfra. Det må her settes et spørsmålstegn ved klokheten i dette opplegg. Gjennom forhandlingene er landbruket den eneste næring i Norge som har fått en inntektsgaranti, og norsk
340 landbruk er det eneste landbruk innenfor EF som har fått en slik garanti. 92 prosent av de avgitte stemmer i Norges Bondelag gikk imot medlemskap. Det

kan være at disse medlemmer av Bondelaget senere finner ut at de råd de fikk av sine faglige og politiske representanter, ikke var de riktige.

345

Nå skal en kanskje ikke dramatisere denne forskjellen mellom medlemskap og frihandelsordning, for frihandelsløsningen vil etter all sannsynlighet etter en tid føre til medlemskap. Men dette er å gå baklengs inn i Fellesskapet. Det er ikke på denne måten vi skal ordne vårt forhold til Europa. Dertil representerer denne samarbeidsformen en så stor utfordring for oss at vi skal møte den med åpne øyne. Bare derved kan vi greie å mestre de problemer som denne integrasjon vil stille oss overfor.

350

Utenrikskomiteens flertall er enig i at det er nødvendig for Norge å gå med i et utvidet EF. Samtidig har de enkelte fraksjoner sine særmerknader.

355

Arbeiderpartiet har sine, hvor det refererer til det som har vært grunnlaget for Arbeiderpartiets behandling av markedssaken: hensynet til de brede folkegrupper i vårt land. I slutten av Arbeiderpartiets særmerknader peker man på at:

360

«De moderne industrisamfunns oppgaver og problemer lar seg ikke løse av den enkelte nasjonalstat alene eller gjennom det privatkapitalistiske system. Produksjonsprosessen må styres for å dekke de menneskelige behov og også for å vareta livsmiljøet for vår egen og framtidige generasjoner. Dette forutsetter både en internasjonal planlegging og en sterkere samfunnsmessig styring av det økonomiske liv innen den enkelte nasjonalstat.»

365

Arbeiderpartiet er av den oppfatning at et medlemskap i EF vil gjøre det mulig å gjennomføre denne målsetting.

370

En hovedinnvending mot EF - særlig blant yngre mennesker - er at EF ensidig er opptatt av økonomisk vekst. Men, ærlig talt, dette er et spørsmål som vi også har vært opptatt av i vårt eget land, og det vil vi fortsatt være, for økonomisk vekst er en forutsetning for å løse viktige samfunnspolitiske oppgaver i vårt eget land.

375

Men i økende grad kommer EF-landene fram til - på samme måte som vi selv - at økonomisk vekst alene ikke er nok. Større hensyn må tas til det menneskelige miljø og til muligheter for økt trivsel. Den økonomiske vekst og produksjon må bringes under sterkere samfunnsmessig kontroll for å hindre de uønskede virkninger av den økonomiske vekst.

380

Dette er en oppgave som det er vanskelig å se hvordan Norge skal kunne løse på egen hånd. Det forutsetter en samordnet innsats fra de industrialiserte lands side. Her kommer spørsmålet opp om den rolle et utvidet EF kan spille. Det som motstanderne av fellesskap ser bort fra, er nemlig at den samarbeidsform som EF-landene er kommet fram til seg imellom for å legge forholdene til rette for økonomisk vekst, også er den samarbeidsform som skal til for å bringe den økonomiske vekst under kontroll når den politiske vilje er til stede.

Det er i dag mye som tyder på at denne politiske vilje vokser fram i EF-landene, og spørsmålet om norsk medlemskap i EF - som skal avgjøres 24.-25. september - er også et spørsmål om det bidrag vi kan yte til denne oppgaven.

Emner

Debatt, EF, Innlegg i Stortinget

URI

<https://www.virksommeord.no/tale/tilslutning-til-det-europeiske-fellesskap>